

XRcise

**Coaching
tegen
opleidings-
uitval**

**De BBTV
reist mee**

**Hulp van
Noodfonds
Energie?**

**‘Russian warship
– go f#ck yourself’**

.....
Oekraïense War Art boost de moraal

26

Frontlinie-medewerkers presteren 24/7 onder druk. Hoe train je daarop? En wat is actie-intelligentie eigenlijk? XRCise sprak met Erik Hein, expert in geweld- en gevaarbeheersing.

10

Een luchtmacht-collega gebruikte een defensie-voertuig privé, zonder toestemming vooraf. Nu volgt er een ambtsbericht. Wat te doen? BBTV-jurist Natalie van Os geeft antwoord.

Nieuwe rubriek!

23

In de rubriek De Rondvraag stellen defensiemedewerkers elkaar vragen. KMA-cadet Chiem en defensiemedewerker kwaliteitszorg Iwan trappen af. Hoe wordt kwaliteit geborgd op pelotonsniveau?

 Volg ons op Instagram: @bbtv_defensievakbond

BBTV ■ Postbus 93037 ■ 2509 AA Den Haag ■ Telefoon: 070 3155111 ■ Militaire nummer (géén 06-nummer!): *06 546 66156
 ■ E-mail: BBTV@MIJNVBM.NL ■ Internet: WWW.BBTV.NL

Lidmaatschap

Leden van de BBTV kunnen op elk gewenst moment hun lidmaatschap opzeggen. Bij een opzegging voor 1 december van een jaar eindigt het lidmaatschap op 31 december van dat jaar. Opzeggingen die in de maand december worden ontvangen worden pas op 31 december van het daaropvolgend jaar geëffectueerd. Bij verlaten van de dienst stopt het lidmaatschap automatisch. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgever.

Verhuizen? Uitzending?

Geef dit door via LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

Verspreiding

Gratis op huisadres voor leden.

ISSN: 1389-210X | Oplage 8.500

Redactie Daniel Lameriks ■ Peter Visser **Vormgeving** Studio VBM **Redactiemedewerkers** Geza (strip) ■ Bas Hoekstra ■ Natalie van Os
Fotografie Daniel Lameriks ■ Peter Visser ■ Media Centrum Defensie **Drukkerij** Senefelder Misset BV

- 4 VERZEKERING
- 5 KORT NIEUWS
- 6 INTERVIEW
- 9 ADVERTENTIE
- 12 VOORDELEN BBTV
- 13 VRRROEMMM!
- 14 LEDENSERVICE
- 16 FIT FOR ACTION
- 18 DE REDACTIE TIPT
- 20 JURIDISCH

PAGINA 19

**IN NO-TIME FIT WORDEN?
GA TRAINEN VOOR EEN
HYROX-CHALLENGE!**

- 21 P&O-FLASH
- 22 SOF NIEUWS
- 24 WAR ART
- 29 MATERIEEL
- 30 GAME BASE
- 31 ZANDHAZEN
- 32 LID WORDEN, DAAROM!

Het Spook

In de eerste 30 uur van de Russische invasie in Oekraïne werden er boven Kiev verschillende Russische gevechtsvliegtuigen neergeschoten. Hoeveel het er precies waren – de schattingen lopen uiteen van 6 tot 15 Fighter Jets – blijft onduidelijk, maar één piloot was ervoor verantwoordelijk: het Spook van Kiev. Deze mysterieuze MiG-29-piloot groeide al snel uit tot volksheld en beschermheer van Kievs inwoners. Later bleek het Spook een mythe; zorgvuldig gecreëerde oorlogspropaganda. De roemruchte piloot representeerde in werkelijkheid de leden van de *40th Tactical Aviation Brigade*. Mythe of niet, in feite deed dat er weinig toe. Het Spook stond symbool voor verzet, hoop en kracht. Hij was een booster voor de Oekraïense moraal. Onderstaande afbeelding is een portret van het Spook, gemaakt door kunstenaar Oleksandr Shatokhin. Dit doek, en veel andere Oekraïense War Art, is nu te bekijken in het Haagse Design Museum Dedel. XRCise bracht een bezoek aan deze imposante expo (lees verder vanaf pagina 24). En verder onder meer: Kapitein Hanna Peereboom over het terugdringen van onnodige uitval in militaire opleidingen (p.6) en het Tijdelijk Noodfonds Energie voor defensiemedewerkers (p. 21).

Veel Leesplezier,
Namens de
redactie,
Daniel Lameriks

Als lid ben je automatisch verzekerd, je hoeft geen persoonsgegevens achter te laten en wordt niet benaderd door Aon.

VBM
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

BBTV
VAKBOND VOOR JONGE
BEROEPSMILITAIREN

VNR
Vakbond Nederlandse Reservisten

Unieke

24 uren
ongevallenverzekering
voor actief dienende leden
van de VBM|BBTV en VNR

Collectieve ongevallenverzekering

€ 5.000 bij overlijden als gevolg van een ongeval

€ 10.000 in geval van algehele blijvende invaliditeit door een ongeval

AON
dus altijd
verzekerd

**DEKKING VOOR EEN ONGEVAL
TIJDENS WOON-WERKVERKEER**

**'actief dienend militair lid (reservist) is ook tijdens de
uitoefening van zijn werkzaamheden verzekerd'**

'dus ook tijdens missies, waar ook ter wereld'

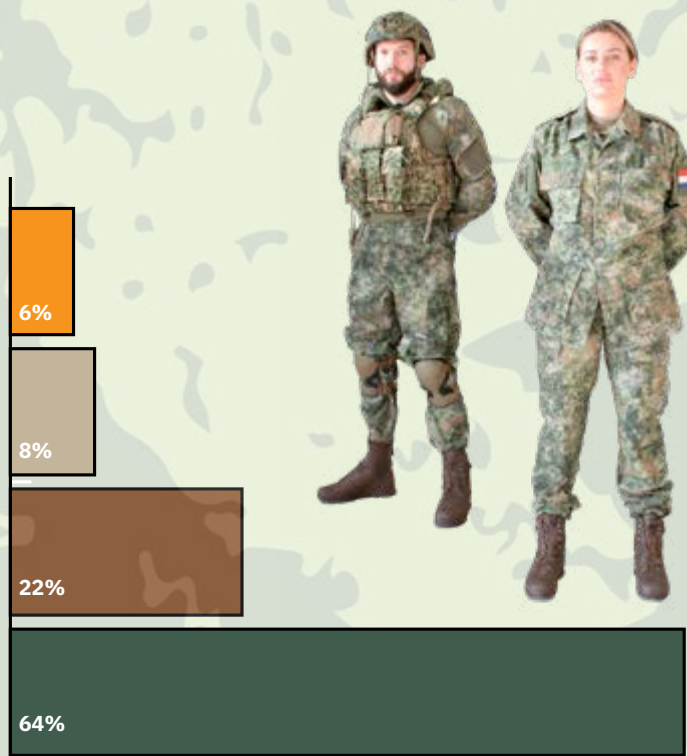
**Dit alles
zit in je
lidmaatschap**

Voorbereidingen cao 2024 van start

Het lopende arbeidsvoorwaarden-akkoord ('cao') loopt eind 2023 af. Om vanuit de BBTV en VBM met een goed en evenwichtig voorstel te komen, hebben we een interne Adviesgroep Arbeidsvoorwaarden ingericht. Het doel van deze Adviesgroep is om alle onderwerpen die aan bod moeten komen, samen met de leden helder op een rij te krijgen. Wij zijn blij met de honderden reacties en voorstellen die wij inmiddels van onze leden op dit initiatief hebben gekregen.

Op 22 maart was de eerste bijeenkomst van de Adviesgroep. Een van de punten zal in ieder geval een stevige looninzet zijn (een salarisverhoging), die is vereist om het koopkrachtverlies van defensiepersoneel te beperken. Dat is hard nodig, want steeds meer gezinnen hebben moeite om de rekeningen voor energie, voedsel, huur en hypotheek te betalen. Uiteraard houden we je op de hoogte van de vorderingen die we maken in aanloop naar de 'cao 2024'!

Uitslag poll op BBTV.nl

Het interim-gevechtstenue (GVT) is...

- super! (6%)
- voldoende. (8%)
- slecht. (22%)
- vraag dat maar niet... (64%)

GEZOCHT

XRcise is op zoek naar een tekenaar/ cartoonist

Teken jij graag? Of ken je iemand die graag tekent? Wij zijn op zoek naar iemand die – tegen vergoeding – originele, interessante, komische of verrassende cartoons over het defensieleven (in de breedste zin) voor ons magazine wil maken. Heb jij skills en wil je graag publiceren? Laat het weten, via: redactie@mijnvbm.nl

- Maandag 24 april 2023
- Woensdag 24 mei 2023 (inclusief vakantietoeslag)
- Vrijdag 23 juni 2023

Uiterlijk de volgende werkdag staat het geld op je rekening bijgeschreven.

Onnodige uitval in militaire opleidingen tegengaan

Kapitein Hanna Peereboom is de eerste opleidingspsycholoog bij de Koninklijke Militaire School Luchtmacht (KMSL) op vliegbasis Woensdrecht. Haar idee om psychologen toe te voegen aan het instructiekader ontstond tijdens haar eigen militaire opleiding. Nu zet zij zich in om onnodige opleidingsuitval door mentale oorzaken terug te dringen. Hoe kunnen we leerlingen in de opleiding tot militair mentaal sterker maken?

Hanna, je startte je loopbaan bij Defensie als selectiepsycholoog. Waarop let je dan vooral tijdens het selectieproces?

“Destijds keken we naar verschillende ‘ankerpunten’. Een belangrijk ankerpunt is ‘psychische belastbaarheid’: hoe ga je om met (ingrijpende) gebeurtenissen uit het verleden, hoe ga je om met tegenslagen en op welke manier heb je daarvan (nog) last? Als selectiepsycholoog wil je een beeld krijgen van hoe iemand met zulke belasting omgaat. Met verschillende vragenlijsten en persoonlijke gegevens krijg je daar zicht op. Al die gegevens neem je vervolgens mee in het levensloopinterview dat daarop volgt. Daarbij geldt onder meer: ‘gedrag

uit het verleden is een goede voorspeller voor de toekomst.’”

Wat is een absolute no-go tijdens het selectieproces?

“Dat is lastig te beantwoorden, want het gaat altijd om de context waarin gebeurtenissen in iemands leven hebben plaatsgevonden. Maar bijvoorbeeld liegen is een echte no-go tijdens de selectiefase voor Defensie.”

Hoe heb jij zelf het militaire opleidingstraject ervaren?

“Ik heb twee opleidingen gevolgd: eerst de AMO voor re-

servisten van de luchtmacht en afgelopen jaar de opleiding tot officier-specialist op de KMA. Die eerste viel me zwaar, als spijkerbroek in de AMO. Daar is toen ook het idee ontstaan om een psycholoog-coach aan de opleiding toe

Kapitein Hanna Peereboom (foto: Edward Osendarp)

te voegen. Ik was in die opleiding de enige vrouw in de groep en ik vond het heel lastig om fouten te maken. Daarnaast was mijn relatie net uit. Normaliter kan ik goed mijn gevoel uiten, maar toen blokkeerde ik volledig. Ik durfde het niet te bespreken met de instructeurs. Het voelde alsof mijn functie van de opleiding afhing en dat ik niet mocht falen. Nadat ik er door het kader op werd gewezen dat ik weer spullen kwijt was, brak ik en móest ik wel vertellen wat me dwarszat. Vanaf dat moment ging het een stuk beter.”

Inmiddels ben je de eerste opleidingspsycholoog bij de KMSL. Hoe ga je te werk?

“Ik ben eerst mee gaan kijken met de opleiding en samen met het kader prioriteiten gaan stellen. Wat willen we bereiken? Daarna ben ik met de instructeurs in gesprek gegaan; wat wil je leren, waar loop je tegenaan in het begeleiden van de leerlingen en wat heb je van mij nodig? Ik heb tips gegeven over hoe ze gesprekken kunnen voeren en wat leerlingen nodig zouden kunnen hebben. De volgende stap zal het aanreiken van skills zijn, zodat ze zelf, met technieken uit de psychologie, leerlingen kunnen begeleiden in de opleiding. Daarnaast heb ik met de militairen in opleiding gesproken. Uit die gesprekken kwam naar voren dat de leerlingen (vooral) in de startfase van de opleiding een hoge drempel ervaren om met kaderleden in gesprek te gaan. Ze vinden het moeilijk om aan te geven als ze ergens mee zitten, omdat ze bang zijn dat het zwak overkomt. Die eerste paar weken van de opleiding veroorzaken een shock-effect: als je van buiten komt is de defensie-

‘De eerste weken van een militaire opleiding veroorzaken een shock-effect.’

wereld echt overdonderend. Om die shock te verminderen, proberen we de drempel te verlagen.”

Hoe verlaag je zo’n shock-effect aan het begin van een opleiding?

“Wat zeker helpt is om als instructiekader aan te geven dat je instructeur en beoordelaar bent, maar óók begeleider. En dat het als militair in opleiding niet zwak is om begeleiding aan te vragen, maar juist sterk. Daar ligt dus voor de instructeur een belangrijke rol. Ook om hier zelf het goede voorbeeld in te geven door je eigen ervaringen te delen. Daarnaast vertel ik aan de leerlingen over mijn ervaringen en dat het helemaal niet vreemd is om geen fouten te durven maken of dat je soms aan stoppen denkt – dat hoort er nou eenmaal bij in een opleidingsfase. Ik wil dus normaliseren wat er allemaal gebeurt.”

Hoe is de samenwerking met het instructiekader? Want de opleidingspsycholoog is natuurlijk ineens een nieuwe ‘laag’ tussen leerling en instructeur, die daarvoor nooit bestond.

“Ja dat klopt. Het is eigenlijk tweeledig: hoe vinden zij het dat ik er ineens tussen ga zitten? En daarnaast: hoe vinden zij het dat er nu meer leerlingen naar ze toe komen? Dat ze vaker benaderd worden, vinden instructeurs een goede ontwikkeling. Wel willen ze dan meer coaching-tools om daarmee om te gaan, zoals gespreksvaardigheden: wat kun je het beste zeggen, tot waar ga je en wanneer verwijst je door? Daarin zijn instructeurs erg leergierig. Ten aanzien van het eerste punt – dat ik er nu als extra laag tussen zit: dat was wel zoeken in het begin. Instructeurs hebben dan de vrees dat ze niet meer alles weten over hun leerling. Dat ze belangrijke informatie missen of overgeslagen worden.”

Is die vrees terecht?

“Nee, want ik blijf altijd zeggen dat ze het ook met het instructiekader moeten bespreken. En soms is daar even een zetje voor nodig en kan ik ze daarbij helpen. En daarnaast werkt het ook andersom: instructeurs kunnen ook bij mij terecht als ze er even niet uitkomen of advies willen over een leerling.”

‘Wij willen mentale vaardigheden aanreiken die je weerbaarder maken.’

Met welke hulpvragen of problematiek komen militairen in opleiding bij jou?

“Vooral onzekerheid, faalangst en omgaan met druk en spanning. Maar bijvoorbeeld ook leerlingen die een verbeterperiode krijgen, en dan niet zo goed weten wat ze moeten veranderen of waar dat gedrag bij zichzelf vandaan komt.”

Welke hulp kun jij dan bieden?

“Wij bieden coaching-trajecten aan, waarin we verschillende methodes kunnen inzetten. Daarbij gaat het vooral om het structureren van gedachten en het begrijpen van je eigen gedrag. Wat gebeurt er als ik spanning voel, welk triggers zijn er? Ben ik te streng voor mezelf? Daarnaast zien we ook dat leerlingen het moeilijk vinden om zich kwetsbaar op te stellen – zeker naar instructeurs toe. Daar kijken we dan samen naar, bijvoorbeeld: hoe vraag ik om hulp of begeleiding zonder dat het in hun eigen ogen ‘zwak’ overkomt. Ook zet ik veel in op het normaliseren van wat er allemaal gebeurt en het uitleggen hoe spanning en coping bijvoorbeeld werken.”

Een van de doelen van de opleidingspsycholoog is het ver-

minderen van uitval tijdens de opleiding. Zijn er al resultaten bekend?

“We zijn nog maar kort bezig, het is nu lastig om te zeggen of we de uitvalcijfers naar beneden halen. Daarnaast is het ook heel moeilijk meetbaar te maken wat de oorzaken zijn. Mijn doel is vooral om onnodige uitval te voorkomen. Bij sommige militairen in opleiding zijn 1 of 2 gesprekken daarvoor al voldoende, en zien zij het al minder somber in. En ik denk dat door onze inzet – op termijn – de cultuur van je niet kwetsbaar durven opstellen, zal veranderen. We willen mentale vaardigheden aanreiken die je weerbaarder maken. Al zal die verandering niet van vandaag op morgen plaatsvinden.”

Er zijn tegenwoordig veel tv-programma's waarin militaire opleiding en doorzettingsvermogen centraal staan, zoals Kamp van Koningsbrugge (KvK). Hoe kijk jij daarnaar als opleidingspsycholoog?

“Bij KvK is het erg interessant om te zien hoe vroegere, ingrijpende gebeurtenissen in je leven getriggerd worden in situaties waarin deelnemers het fysiek zwaar hebben. Met name in situaties onder druk en met weinig slaap.

Het is bij KvK mooi om te zien hoe open daarover wordt gepraat en hoe diepgaand erop wordt gereflecteerd. Zulke openheid is goed, maar als er bij de verzwaarde activiteiten allerlei zaken naar boven komen, moet je er wel professionals bij betrekken. Dat moet je niet alleen aan de instructeurs overlaten.”

Jonge spijkerbroeken in de opleiding vallen nog wel eens uit door (ernstige) heimwee. Hoe is dat aan te pakken?

“Heimwee zoals dat onder de spijkerbroeken voorkomt is geen officiële diagnose, maar eerder een indicatie van moeite met aanpassen. Vaak is het een gevolg van je nog niet kunnen uiten of met anderen omgaan in een nieuwe setting. Het kan voortkomen uit de shock van een totaal nieuwe omgeving of cultuur om je heen. Heimwee aanpakken begint dan ook met het achterhalen van de oorzaken die erachter zitten.”

Je bent nauw betrokken bij de militairen in opleiding. Welke reacties ontvang je?

“Ik krijg vaak positieve feedback. Afgelopen week sprak ik bijvoorbeeld een militair die vaak last heeft van spanningen tijdens examens. Met hem heb ik ademhalingstechnieken en visualisatie beoefend. Visualisatie komt uit de militaire prestatiepsychologie en is een techniek om je brein een positieve uitkomst van wat je wil bereiken (een examen in dit geval) te laten zien. Die militair vertelde na afloop van het examen dat hij erg ontspannen was geweest en of ik de technieken niet aan de hele klas wilde leren. Kijk, dat is echt winst, daar doe ik het voor!”

VBM Reisverzekering

Waarom een reisverzekering van Aon?

Met de reisverzekering van Aon bent u verzekerd voor dagreizen of vakanties naar het buitenland. Binnen Nederland zijn uitstapjes met een geboekte overnachting ook gedekt. Een wintersportvakantie is standaard meeverzekerd.

Voordelen van de reisverzekering via VBM:

- 24/7 hulp bij nood
- Ruime bagagedekking, incl telefoons, zonnebrillen en geld
- Dekking voor hele gezin, ook studerende kinderen
- Wintersport & snorkelen standaard verzekerd
- Mogelijkheid tot verzekeren van bijzondere sporten
- Afkoop eigen risico huurauto
- 5-sterren rating van MoneyView voor de doorlopende reisverzekering

Geniet van de reis, u kunt zorgeloos op weg!

Kijk op <https://www.aonverzekeringen.nl/vbm>

Natalie van Os is één van de juristen van de BBTV. In deze rubriek beantwoordt zij veelgestelde vragen en deze keer gaat het over **ambtsberichten**.

Heb jij ook een vraag voor Natalie?

 070 315 51 11

 bbtv@mijnvbm.nl

VRAAG: 1

Mijn naam is sergeant Ivo en ik werk bij de luchtmacht. Vanwege mijn overplaatsing was ik genoodzaakt te verhuizen. Ik heb toen, zo blijkt nu, in strijd met de geldende voorschriften en zonder voorafgaande toestemming, privé een dienstvoertuig gebruikt om mijn inboedel te verhuizen. Ik dacht dat dat kon, want ik rij er toch al de hele week mee. Scheelt me een hoop in de kosten. Mijn commandant is erachter gekomen en heeft aangegeven dat dit wel eens tot een ambtsbericht kan leiden. Klopt dat?

Antwoord:

Helaas, maar dat is zeker waar. Als er iets op het gedrag van een militair valt aan te merken, kan er een ambtsbericht worden opgesteld. In dit geval ligt er een voornemen tot een ambtsbericht, omdat je een dienstvoertuig hebt gebruikt voor privé-doel-einden, zonder hiervoor voorafgaand toestemming te hebben gekregen. Je hebt dus oneigenlijk een defensie-eigendom voor privé-doel-einden gebruikt.

VRAAG 2

Ik werd bij mijn commandant geroepen, die mij een brief uitreikte met daarin het voornemen om een ambtsbericht op te maken. Ik kan hiertegen nu mijn bedenkingen indienen. Hoe gaat dat nu verder in zijn werking?

Antwoord

In het voornemen tot het opstellen van een ambtsbericht staat hetgeen jou verweten wordt opgenomen. Tegen dit voornemen tot een ambtsbericht kun je binnen 4 weken jouw bedenkingen kenbaar maken. Dit is van belang, omdat er dan kan worden nagegaan

of de in het voorgenomen ambtsbericht vastgelegde gedragingen en/of omstandigheden juist zijn. Ná het indienen van jouw bedenkingen, worden het voornemen en de ingediende bedenkingen bekeken en wordt er wel of niet overgegaan tot het vaststellen van een ambtsbericht.

VRAAG 3

Okay, maar wat is dan het gevolg van zo'n ambtsbericht? Ik hoorde namelijk van een maatje van me dat er niets mee gedaan wordt en dat het verder geen rol speelt.

Antwoord

Een ambtsbericht kan zeker een rol spelen bij te nemen (rechtspositionele) besluiten, zoals bij een functietoewijzing. Naast beoordelingen, kunnen óók ambtsberichten worden meegenomen bij nog te nemen besluiten in jouw loopbaan. Goed om te weten: ambtsberichten mogen gedurende maximaal 6 jaar worden meegenomen bij te nemen rechtspositionele besluiten. Daarna mogen deze niet meer van invloed zijn.

VRAAG 4

Kun je tegen een ambtsbericht iets doen of is het definitief?

Antwoord

Jazeker. Tegen een voornemen ambtsbericht kun je binnen 4 weken jouw bedenkingen indienen. Wordt het ambtsbericht daarna vastgesteld, dan kun je tegen dat besluit binnen 6 weken in bezwaar. Neem dus tijdig contact met ons op voor nader advies.

F-35 Lightning II-jachtvliegtuig

De F-35 Lightning II is een 'multimission' gevechtsvliegtuig. Dit betekent dat het toestel tegelijkertijd verschillende taken kan uitvoeren. De F-35 vervangt het F-16-jachtvliegtuig, dat al sinds 1979 in gebruik is. Het is een zogenoemd 'vijfde generatie gevechtsvliegtuig' met een uitgebreider sensorenpakket dan vorige generaties en hoogwaardige stealth-eigenschappen. Daardoor is de F-35 minder zichtbaar voor radarsystemen. Het toestel is onder meer uitgerust met het GAU-22/A-snelvuurkanon en, afhankelijk van het type, een uiteenlopend wapenpakket (zoals de AMRAAM-raket en de JDAM-bom).

Werkbezoek aan NAVO-oostflank

BBTV op bezoek bij het F-35-detachment in Polen

Met 8 F-35's en 170 man personeel bewaakt de Koninklijke Luchtmacht vanuit Polen het luchtruim aan de oostflank. Daarnaast wordt er intensief met bondgenoten getraind. De F-35's zijn op de Poolse vliegbasis Malbork gestationeerd en kunnen binnen enkele minuten opstijgen om een toestel te onderscheppen.

De Commandant der Strijdkrachten (CDS) generaal Onno Eichelsheim bracht onlangs een werkbezoek aan het detachement van de KLu. De CDS nodigde de voorzitters van de vakbonden uit om mee te reizen. BBTV-voorzitter Jean Debie was aanwezig en sprak met de Nederlandse en Poolse defensiecollega's ter plaatse over hun werkzaamheden. Het belang van zulke werkbezoeken is groot: hierdoor krijgen wij als vakbond een goed beeld van actuele defensieoperaties en het conflict aan de Europese oostgrens.

BBTV-voorzitter Jean Debie (3e van rechts) bij een F-35 op vliegbasis Malbork

Dé vakbond voor jonge militairen

De BBTV voert samen met de VBM (de grootste defensievakbond van Nederland) overleg met Defensie over allerlei zaken die ook jou aangaan. Denk bijvoorbeeld aan je salaris! Hoe meer leden zich aansluiten, hoe sterker we staan. Om de contributie hoef je het niet te laten (€10,64 t/m 22 jaar, daarna €11,40). Bovendien heb je als lid recht op vele kortingen, waardoor je lidmaatschap er al snel uit hebt.

Dit zit er o.a. in je BBTV-lidmaatschap:

- Unieke 24/7 Ongevallenverzekering
- Professionele juridische bijstand
- Gratis letselschade-advocaat
- Korting op autoverzekering
- Korting op notaris
- Hoge kortingen op A-merken in onze webshop

Word vandaag nog lid! Kijk op: [BBTV.nl](https://www.bbtv.nl)

WIJ LATEN NIEMAND ACHTER

VOLKSWAGEN ID. AERO

Volkswagen voegt binnenkort zijn nieuwste telg aan de ID-familie toe. De Duitse autobouwers introduceren de eerste volledig elektrische sedan: de **ID. Aero**. De gestroomlijnde Aero is bijna 5 meter lang, heeft een premium interieur (VW wil dit model nogal pretentius als 'limousine' in de markt zetten) en heeft een nette actieradius van 620 kilometer (de tijd van stekker naar stekker rijden, ligt gelukkig steeds verder achter ons).

De Aero gaat overigens de iconische gezinsauto Passat niet vervangen, zoals werd aangenomen. Passat krijgt komend jaar een eigen, luxe opvolger in de lijn (de ID.7). De verkoopcijfers van sedans dalen al jaren (*cross-overs rule the market*), maar de strakke Aero mag daar wat ons betreft verandering in gaan brengen.

Batterij: 77 kWh

Topsnelheid: 200 km/u

Acceleratie: in 5,4 sec. van 0-100 km/u

Prijs: nog niet bekend

REZVANI VENGEANCE 2023

Je hebt auto's en slagschepen. Wil je écht indruk maken op je middelbare school-reünie? Zorg dan dat je in een monsterlijke **Rezvani Vengeance** komt aanrollen. Het Amerikaanse Rezvani begon als bouwer van raceauto's, maar brak pas echt door nadat ze uit de kluiten gewassen SUV's gingen produceren. Eerdere modellen 'The Tank' en 'Hercules' deden het goed onder Hollywoodsterren en oliesjeiks.

Dit jaar is de Vengeance volledig vernieuwd en nu ook verkrijgbaar met *Military Package* (125.000 dollar extra). Daarvoor krijg je wel kogelwerende bepantsering, een elektrocutie-functie op de handgrepen, de optie om een rookgordijn op te werpen, stroboscoop-licht, *thermal night vision* en bijgeleverde gasmaskers en pepperspray. Aaaaight, kom maar door!

Motor: 6.2 L. V-8 (680 pk)

Transmissie: 10-traps automatisch

Wielen: 22-inch

Prijs: vanaf € 256.000

10 vragen aan...

De ledenservice van de BBTV heeft 2 nieuwe medewerkers: Rob Verberne en Eugenie van Duivenbode. Hoog tijd dus om ze aan je voor te stellen. We legden Rob en Eugenie 10 vragen voor.

1. Hoe zag jouw loopbaan bij Defensie eruit?

Rob: "Als 17-jarige kwam ik bij het dienstvak Operationele Dienst Operaties (ODOPS) van de marine terecht. Na de EMMV ging ik de onderzeedienst-opleiding in. Altijd veel gevaren in mijn jaren bij Defensie (onder andere met de Zwaardvis- en Walrus-klasse)."

Eugenie: "Na de EMMV en EVO ben ik gaan varen. Een plaatsing gedraaid in de West; gelukkig eerder terug voor de VVO en weer volop gaan varen. Ook verschillende uitzendingen gedaan, waaronder Eritrea en Joegoslavië. Na 15 jaar op de wal geplaatst en gebleven."

2. Welk moment uit je tijd bij de krijgsmacht zul je nooit vergeten?

Rob: "De reis naar de Verenigde Staten in 1982. Dat was i.v.m. de 200-jarige vriendschappelijke betrekkingen met het land. Prachtige locaties zoals Miami, Washington DC en New York. Een reis om nooit te vergeten met een heel hechte bemanning."

Eugenie: "Mijn mooiste tijd was als korporaal op Hr.Ms. Pieter Florisz en Zr.Ms. Zeven Provinciën. Ik had een superleuk team en geweldig personeel. Veel gelachen, hard gewerkt en prachtige havens

aangedaan."

3. Wat mag er bij Defensie verbeterd worden?

Rob: "De salarissen zijn gelukkig verbeterd, maar nog steeds niet voldoende. Er zijn nog altijd grote personeelstekorten waardoor de werkdruk hoog blijft. Tja, dat blijft een lastig probleem."

Eugenie: "Er mag meer op de werkvloer gekeken worden. Aanvragen worden afgekeurd zonder kennis van wat er leeft onder manschappen. Veel te stroperig allemaal."

4. Als je niet voor Defensie was gaan werken, welk beroep had je dan gekozen?

Rob: "Ik was dan als elektromonteur gaan werken en mogelijk een eigen bedrijfje begonnen. Ik vind dat werk nog steeds erg leuk om te doen."

Eugenie: "Ik wist op de kleuterschool al dat ik hetzelfde wilde gaan doen als mijn vader (die bij Defensie (EOD) zat). Als dat niet lukte, was ik het circus ingegaan."

5. Wat is je favoriete manier om een vrije dag door te brengen?

Rob: "Stilzitten is voor mij geen optie. Ben altijd op zoek naar wat in en om het huis verbeterd kan worden. Daarnaast hou ik van fietsen en wandelen, en in juli weer de 4-daagse in Nijmegen!"

Rob Verberne

Eugenie: "Wat ik ook in het korporaalsverblijf altijd deed tijdens het varen: beetje knutselen, breien en haken. Nu ik niet meer vaar, klus ik ook graag in huis. En boksen, echt een supersport om te doen!"

6. Wat staat er nog hoog op jouw bucketlist?

Rob: "Ik heb geen bucketlist; ik doe altijd al alle dingen die ik leuk vind 😊"

Eugenie: "Alles wat ik wilde zien, heb ik gezien en ik heb gedaan wat ik wilde doen. Maar ik zou nog wel eens terug willen gaan naar Canada en Australië."

Eugenie van Duivenbode

7. Defensie kampt nog altijd met veel niet ingevulde vacatures (zo'n 9.000). Hoe kunnen we daarop inlopen?

Rob: "Goede vraag. Als het simpel was geweest, dan was het al opgelost."

Eugenie: "Die vind ik lastig. Als ik het mijn dochter van 18 vraag, is geld wel een grote drijfveer. Misschien toch personeel beter aan je binden. Ook personeel dat (vlak) voor hun functioneel leefsontslag (FLO) zit of eventueel als burger weer inhuren. Het gaat ook om kennis binnenhouden. Ook al is het op tijdelijke basis."

8. Waarom koos je voor de Ledenservice?

Rob: "Omdat de defensie-omgeving bekend voor me is. Het is geweldig om op verschillende locaties en kazernes te komen. Vooral om daar met defensie-medewerkers te spreken en kijken wat je voor hen kunt betekenen."

Eugenie: "Van kleins af aan kom ik al op kazernes. Als mijn vader de wacht had op 't fort mocht ik mee en bleef ik daar ook slapen. Het is de sfeer, de taal. Met dit bedrijf heb ik veel meer dan elders buiten de poort."

9. Welk advies zou je willen geven aan startende militairen?

Rob: "Met de juiste instelling en inzet kun je het heel erg gaaf hebben bij Defensie, dus maak er het beste van!"

Eugenie: "Geef jezelf de kans. Probeer er zoveel mogelijk uit te halen. Bij Defensie leer je dingen die je nergens anders leert en die je de rest van je leven kunt gebruiken."

10. Dilemma. Je moet kiezen: elke ochtend bootcampen tussen 5 en 7 of ál je kleren zijn 2 maten te klein?

Rob: "Dat is geen dilemma voor mij. Elke ochtend bootcampen natuurlijk!"

Eugenie: "Voor mij ook geen dilemma. Ik ben een ochtendmens; sporten dus."

Ogen en oren van de bond

Medewerkers van de BBTV Ledenservice bezoeken kazernes en defensielocaties. Alle medewerkers hebben een lange staat van dienst binnen Defensie en kennen de organisatie als hun broekzak. De Ledenservicemedewerkers treden op als vraagbaak, voorzien je van informatie, werven nieuwe leden, hebben kennis van de opleidingsplek en onderhouden contacten op hun 'eigen' locaties: met recht dus de ogen en oren van de vakbond.

Heb jij een vraag of zit je ergens mee? Schiet dan een van de BBTV-medewerkers aan. Als het een vraag is die meer uitzoekwerk vereist, dan staat er een grote, professionele vakbondsorganisatie (met o.a. een team van juristen) klaar die jouw hulpvraag tot in detail kan uitzoeken.

Aerial ac

robats

Het Red Bull Airforce en Skydive Team sprongen in maart '23 samen op een Aerobatic Airshow, boven Eloy, Arizona (VS). Het Airforce Team droeg zijn befaamde wingsuits, waarin de parachute volledig ingebouwd is. Het Skydive Team lichtte de hemel op met Bengaals vuurwerk en rook (zie de potten aan hun schoenen bevestigd). Beide teams behoren tot de meest ervaren para-teams ter wereld; elk lid heeft vele honderden sprongen en uiteenlopende stunts op zijn naam.

Foto: Scott Palmer

Podcast

In de podcast **Veldheren** geven de generaals b.d. Peter van Uhm en Mart de Kruif hun visie op oorlogsvoering. Onder leiding van journalist Jos de Groot analyseren Van Uhm (oud-Commandant der Strijdkrachten) en De Kruif (onder meer oud-ISAF-commandant van Zuid-Afghanistan, waar hij bevelhebber was van 45.000 militairen) de grootste oorlog op ons continent sinds 1945: de oorlog in Oekraïne. Hoe beleger je een stad? Waarom bepaalt het terrein de uitkomst van de oorlog? En hoe keren soldaten terug van het front? Deze en tal van andere vragen komen aan bod. Luistertip! **Nu beschikbaar op je streamingsdienst of podcast-app.**

Boek

Na zijn bestseller *Nu of nooit* is oud-militair Dai Carter terug met het boek **Mentale kracht**. Carter, instructeur bij het tv-programma Kamp van Koningsbrugge en oud-commando, nam na 13 jaar afscheid van de krijgsmacht en stort zich nu op zijn nieuwe missie: mensen helpen mentaal sterker te worden. Ook in zijn nieuwste boek koppelt Dai zijn persoonlijke defensie-ervaringen (opleidingen, uitzendingen, het parate leven) aan inzichten uit de wetenschap. Hij toont de lezer hoe je veerkrachtiger en weerbaarder in het leven kunt staan en hoe je bouwt aan mentale kracht. **Nu te koop in de (online) boekhandel voor € 21,99.**

...an te ... maar diezelfde nacht droom ik erover.
Ik zie flitsen in het donker. Flitsen uit de mond van een ge-
weer. Ik ruik het kruitslijm en zie de lichamen op de grond.
De dood.
Ik schrik wakker.

Film

De Nederlandse marinierskazernes op Aruba en Curaçao worden onverwacht aangevallen door een vijandig buurland. Drie jonge mariniers storten zich in een race tegen de klok om een ramp te voorkomen... Dit is in een notendop het plot van de nieuwe actiefilm **Invasie**. De film is in samenwerking met de Koninklijke Marine gemaakt en alles werd uit de schuur getrokken: duikboten, marineschepen, helikopters, you name it. Tijdens bestormingsacties werden echte marinierseenheden ingezet, in plaats van figuranten. Hoofdrolspelers zijn onder meer Tarikh Janssen, Fedja van Huêt en Gijs Scholten van Aschat. Nederlandse actiefilms kwamen door lage budgetten meestal niet echt uit de verf, maar de megaproductie *Invasie* kan daar wel eens verandering in gaan brengen. **Vanaf eind 2023 in de bioscopen.**

Workout

Wil jij aan die strandkast gaan werken of fit worden voor een opleiding? Dan geven we je hierbij dé tip voor deze zomer: ga trainen voor en doe mee aan een **Hyrox-evenement**. Hy-wattus? Yes, Hyrox is de nieuwste challenge in de fitnesswereld en combineert conditie en kracht. Het doel is om zo snel mogelijk door een complete serie heen te rammen. Okay, nou hoe ziet zo'n Hyrox-workout eruit dan? Komt-ie:

1 km hardlopen

1000 m ski-ergometer

1 km hardlopen

50 m slee push

1 km hardlopen

50 m slee pull

1 km hardlopen

80 m burpee broad jumps

1 km hardlopen

1000 m roeien

1 km hardlopen

200 m farmer walk

1 km hardlopen

100 m sandbag lunges

1 km hardlopen

75 wallballs

Kort samengevat dus: 8 rondes van 1 km hardlopen, afgewisseld met functionele cardio- en krachttoefeningen. Hyrox-races worden inmiddels over de hele wereld georganiseerd, ook in verschillende Europese steden. Op 20 mei a.s. is er een Hyrox in Rotterdam. Check hyroxnetherlands.com/ voor meer info en het inschrijfformulier (als je durft!).

Album

Na jaren stilte is de grote dance-producer **Skrillex** terug met een soloalbum: **Quest For Fire**. Skrillex (Sonny Moore) werd aan het begin van zijn carrière overladen met Grammy's en zocht daarna de luwte op. Buiten de schijnwerpers produceerde hij (commerciële) hits voor onder meer The Weeknd, Justin Bieber en Kanye West. Maar nu is dj Skrillex dus solo terug, en hóe! Alle opgekropte energie moest er blijkbaar uit want dit album knalt en beukt als een stuiterbal. Hiermee til je je huisfeest zonder meer next level. Pulserende beats gegarandeerd. **Nu te beluisteren op je streamingdienst.**

Een besluit ontvangen dat niet wordt uitgevoerd?

Voorkom discussie en doe zo snel mogelijk navraag

VAN ONS JURISTENTEAM

Een burgermedewerker ontving een besluit van werkgever Defensie. Daarin was toegezegd dat hij bij het behalen van een diploma hoger zou worden ingeschaald. De burgercollega volgde een opleiding in zijn vakgebied en wilde graag hogerop in de organisatie. Hij ambieerde een functie als teamleider. Na de afronding van zijn opleiding en het ontvangen van zijn diploma, werd de medewerker echter niet bevorderd; ook niet nadat hij hiervoor – ruim buiten de bezwaartermijn – een rekest had ingediend én een ingebrekestelling toen er maar geen beslissing door Defensie werd genomen.

Waarom duurde het zo lang?

De medewerker had vanwege persoonlijke omstandigheden pas op later moment – 1,5 jaar na het behalen van zijn diploma – een rekest ingediend. Daardoor is er discussie ontstaan over de datum van de bevordering. Defensie neemt namelijk in principe de datum van het rekest als uitgangspunt. Ook voor jou als militair is het dus goed om te onthouden: als een wijziging niet wordt doorgevoerd op het moment dat je denkt er recht op te hebben, doe dan zo snel mogelijk navraag! Daarbij geldt natuurlijk wel dat Defensie bekend moet zijn met (de

Zorg dat gemaakte afspraken op schrift gesteld worden.

gegevens die tot) de gewenste wijziging (moeten leiden). Leidt navraag niet binnen een redelijke termijn tot het gewenste resultaat, maak dan (in zulke situaties) binnen 6 weken bezwaar tegen de loonstrook waarop je de wijziging niet hebt teruggezien. Want je loonstrook is een goede leidraad om veranderingen of aanpassingen in jouw personele gegevens (zoals je schaal, rang of functie) te controleren.

Rekest

Als de bezwaartermijn van 6 weken is overschreden, is er nog de optie om een rekest in te dienen. Wacht daarmee niet te lang, want je wilt natuurlijk voorkomen dat er een discussie over de terugwerkende kracht ontstaat. In dit geval waren de afspraken over de bevordering na het behalen van het diploma

zwart op wit op papier gezet. Dat is niet altijd het geval, want de praktijk leert dat zulke toezeggingen nog wel eens mondeling gedaan worden. Dat maakt de bezwaarprocedure er niet makkelijker op. **Tip:** zorg dat gemaakte afspraken op schrift gesteld worden, ondertekend door de betreffende commandant.

Afloop

De medewerker schakelde de hulp van een VBM-jurist in. Het is uiteindelijk alsnog gelukt de bevordering rond te krijgen. Met als gevolg dat ook het salaris met terugwerkende kracht uitbetaald zal worden. Maar dat had wel de nodige voeten in de aarde. Daarom: voorkomen is beter dan genezen. Kom dus gelijk in actie als een toezegging niet wordt nageleefd!

Wijziging zichtbaarheid vaccinatiestatus en dental fitness militairen

Tot nu was de vaccinatiestatus en dental fitness van militairen altijd in te zien door leidinggevend (via het personeelssysteem). Volgens onder andere de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) mogen deze gegevens niet meer aan commandanten, lijnmanagers, P&O'ers en loopbaanbegeleiders getoond worden. De mogelijkheid om deze gegevens in te zien, is daarom beëindigd. Deze gegevens zijn vanaf nu alleen nog door de militair zelf en de Militair Geneeskundige Dienst (MGD) te raadplegen.

Personele gereedheid

De vaccinatiestatus en dental fitness van de gehele eenheid blijven wel als 'percentage' in te zien door commandanten, via de rapportage Personele gereedheid. Via het Eerstelijns Gezondheidszorg Bedrijf (EGB) kan een commandant een inzetbaarheidsadvies of geneeskundig onderzoek bij operationele inzet buitenland aanvragen. Met andere woorden: op individueel niveau zijn de gegevens dus niet meer in te zien; wel de 'inzetbaarheid' van de hele eenheid.

Goed om te weten: het is dus niet meer toegestaan dat een commandant de militair vraagt naar de vaccinatiestatus, dental fitness of inzage in het vaccinatieboekje.

Geldfit en het Tijdelijk Noodfonds Energie

Voor defensiemedewerkers met financiële zorgen biedt de krijgsmacht ondersteuning. Via de website Geldfit (zie: geldfit.nl/welkom/mindef/) kun je kijken of je aanspraak kunt maken op het **Tijdelijk Noodfonds Energie**. Het Noodfonds betaalt voor huishoudens die in aanmerking komen, een deel van de energierekening van oktober 2022 tot en met maart 2023. Uitbetaling gebeurt met terugwerkende kracht.

Voorwaarden

Met de Noodfonds-Check via Geldfit kun je controleren of jouw 'huishouden' in aanmerking komt. Voorwaarden zijn onder meer:

- het bruto inkomen is lager dan € 2.980,- voor alleenstaanden of lager dan € 3.794,- voor samenwonenden (beide inclusief 8% vakantiegeld) en;
- de energierekening moet hoger zijn dan 13% van het (gezaamenlijk) bruto inkomen (bij de laagste inkomens hoger dan 10%).

Ook kun je op de website de zogenoemde 'Potjes-check' doen. Hiermee kun je controleren of jij in aanmerking komt voor eventuele regelingen en toeslagen, zoals huur- of zorgtoeslag.

Oud-BBTV'er John in de Mutdsas Podcast

KAPTMARNS b.d. John van Dalsum werkte jarenlang voor de Ledenservice van de BBTV. Hij was een graag geziene voorlichter en vraagbaak voor (nieuwe) vakbondsleden. Voordat Van Dalsum bij de BBTV aan de slag ging, had hij een veelzijdige loopbaan bij Defensie

achter de rug: van het Korps Mariniers (onder andere kikvorsman, parachutist en diverse uitzendingen wereldwijd) tot aan het Korps Commandotroepen, waar John 3 jaar instructeur was bij de Elementaire Commando-opleiding (ECO). Voor de **Mutdsas Podcast** tekende interviewer Stefan Vreugdenburg het levensverhaal van John van Dalsum op. Daarin komt zijn militaire carrière aan bod, maar ongetwijfeld zal ook de vakbond voorbij komen. De podcast is **vanaf half april te beluisteren** op jouw streamingsdienst (Spotify etc.).

Next generation Sig Sauer

Amerikaanse speciale eenheden worden binnenkort uitgerust met nieuwe wapens. Het afgelopen jaar hebben de US Army en Navy de Sig Sauer XM5 en XM250 uitvoerig getest. Beide types Sig Sauer zijn next generation squad weapons: met een speciaal ontworpen nieuw kaliber (6.8 mm) kunnen de XM5 en XM250 verder, sneller, accurater en dodelijker vuur uitwerpen. Midden 2023 ontvangen snelle infanterie-eenheden, het Marine Corps en de special forces van landmacht en marine hun nieuwe aanvalswapen.

Bron: defensenews.com

BBE in de spotlight

In het Mariniersmuseum in Rotterdam is een nieuwe tentoonstelling gewijd aan de Bijzondere Bijstandseenheid Mariniers (BBE-M, nu beter bekend als M-squadron van NLMARSOF). In de jaren '70 werd West-Europa opgeschrikt door extremistisch geweld. Aanslagen, gijzelingen en (vliegtuig)kapingen waren in die tijd aan de orde van de dag. In 1973 (dit jaar 50 jaar geleden) werden daarom verschillende antiterreureenheden opgericht, waaronder de BBE-M. Op de tentoonstelling zijn o.a. wapens, uitrusting en een bijzondere fotocollectie te bekijken.

Locatie: Mariniersmuseum Wijnhaven 7-13, 3011 WH Rotterdam (gratis toegang met Veteranen- en Defensiepas).

Chiem van Beljouw,
oud-marinier, nu
KMA-cadet

Iwan Niessen,
Kwaliteitsmanager
bij het Defensie
Gezondheidszorg
Opleidings- en
Trainingscentrum

De Rondvraag

*Defensiemedewerkers stellen
elkaar vragen*

De vraag van Chiem van Beljouw

Beste Iwan,

“Door mijn studie raakte ik geïnteresseerd in kwaliteitsmanagement. Dit heeft te maken met alle activiteiten die erop gericht zijn om systematisch en gestructureerd de kwaliteit van (personeels)-processen te verbeteren en te borgen.

Op hoog niveau wordt hierover nagedacht. Met als voorbeeld de Defensievisie 2035. Op lager niveau hoor ik hier echter weinig over. Mijn vraag is dus: hoe kan kwaliteitsmanagement toegepast worden op pelotons- dan wel compagniesniveau? (Met als doel: handvatten krijgen om uiteindelijk kwaliteitsmanagement toe te passen op pelotons- of compagniesniveau.)”

Het antwoord van Iwan Niessen

Beste Chiem,

“Laten we starten met wat ‘kwaliteit’ kan betekenen, want hierover zijn veel opvattingen.

Ik hanteer zelf het volgende: “De mate waarin een product of dienst voldoet aan de wensen en eisen van de gebruiker/afnemer”.

Als ik vanuit kwaliteitsmanagement hiernaar kijk, stel ik mezelf de vraag: “Wat wordt er van de eenheid verwacht (de eisen/normen) en wat kan de eenheid leveren?”

Op basis van die verwachtingen/eisen kun je dan aan de slag met het ‘hoe’.

Het inrichten van processen is dan een belangrijk onderdeel. Welke processen worden doorlopen om iets te bereiken? Zijn deze processen beschreven en duidelijk? Zijn de medewerkers bekend met de processen?

Vaak valt hier veel te winnen: processen zijn vaak omslachtig en het is niet altijd duidelijk wat nu concreet de output is van een proces. Als je kritisch kijkt, zie je vaak al snelle verbeterpunten. Een voorbeeld: als je 3 keer naar de logistiek moet lopen om spullen voor een oefening te halen dan loop je 2 keer te veel. Ga met de spelers in een proces in gesprek en kijk waar je kunt optimaliseren of iets moet veranderen om een hoger rendement te bereiken.

Tot slot borging en verbetering. Het borgen van processen gebeurt vaak op papier/digitaal en dat was het dan. Maar borgen is meer in mijn ogen. Borgen is ook ervoor zorgen dat je medewerkers bekend zijn met de processen en deze volgen omdat ze er voordeel in zien. Hier ligt een schone taak voor de leidinggevendenden bijvoorbeeld. Het borgen van processen geeft je dan ook een basis voor verbetering. Want we willen natuurlijk een lerende organisatie zijn.”

De Rondvraag wordt doorgegeven door Iwan: "De Nederlandse krijgsmacht heeft verschillende drones in haar arsenaal, zoals de Black Hornet en de MQ-9 Reaper. Hiermee worden belangrijke data en informatie verzameld. De ontwikkelingen op drone-gebied gaan snel. Wat ik me afvraag: in hoeverre kunnen drones zelfstandig vijandelijke doelen zoeken?"

The End. Poetins hoofd is als een duivelshoofd in een exploderende adelaar afgebeeld. Ooit zal deze oorlog afgelopen zijn. Maker: Maksym Palenko.

Expo oorlogsposters

In het Design Museum Dedel in Den Haag is nu de tentoonstelling 'Ukraine. People. Courage. Posters' te zien. De posters zijn gemaakt door Oekraïense kunstenaars, grafisch ontwerpers en illustratoren. Zij verbeelden de Oekraïense onverzettelijkheid, moed en kracht, maar ook de pijn, angst en wanhoop. De expositie werd samengesteld door Daria Lysenko: "De posters tonen het Oekraïense verzet tegen de Russische agressor. De afbeeldingen worden overal verspreid en gedeeld op social media. Ze geven de moraal van militairen, burgers en gevluchte Oekraïners wereldwijd een stevige boost."

De tentoongestelde posters zijn te koop en worden op de laatste dag van de expositie (21 mei 2023) geveild. De opbrengst gaat grotendeels naar Oekraïne.

Bezoekadres: Design Museum Dedel, Prinsegracht 15, 2512 EW Den Haag.

'Russian warship - go fuck yourself.'

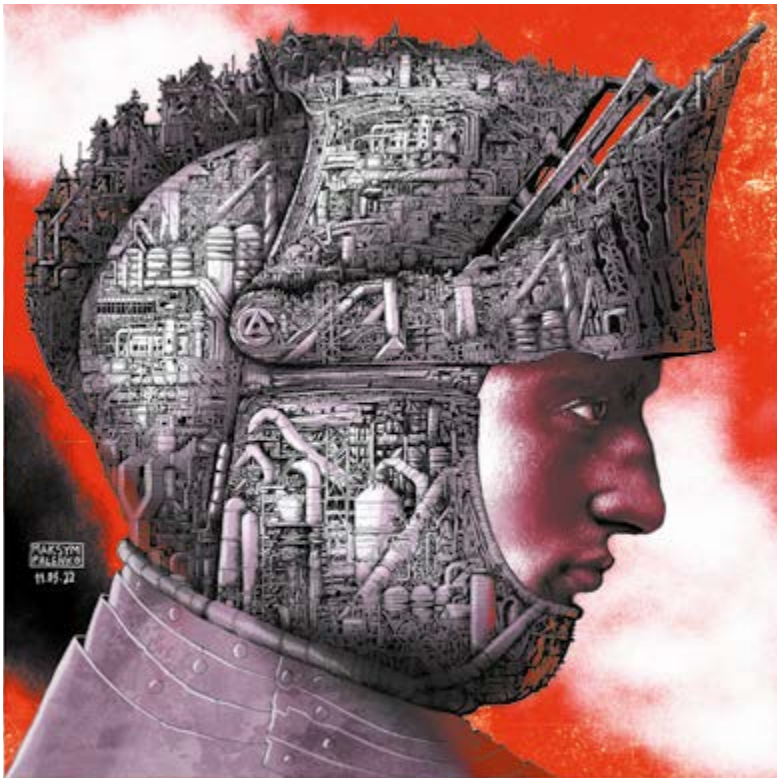
Een Oekraïense militair spreekt deze iconisch geworden zin uit, als hem gevraagd wordt het Slangeneiland op te geven. Maker: Boris Grokh.

Culture theft. Op de poster staan beroemde Russische culturele figuren in legerkleding afgebeeld, zoals Dostojevski, Tolstoj en Poesjkin. Zij worden in Russische propaganda ingezet (lees: misbruikt) om de oorlog te rechtvaardigen. Culturele diefstal dus. Maker: Maksym Palenko.

David versus Goliath. De Oekraïense onderdog David verslaat de Russische reus Goliath (naar het beroemde Bijbelverhaal). Maker: Oleg Gryshchenko.

MARIUPOLAZOVSTAL

Mariupol Azovstal. De helm van de Oekraïense ridder is versierd met elementen van de Azovstal-fabriek; de laatste plek waar het leger moedig verzet bood voordat de stad Marioepol in Russische handen viel. Maker: Maksym Palenko.

Putin's suicide. Door Oekraïne binnen te vallen heeft Poetin, volgens de kunstenaar, politiek zelfmoord gepleegd. Reden: het Oekraïense volk zal uiteindelijk overwinnen. De bloedvlek heeft de vorm van het land. Maker: Maksym Palenko.

Drs. Erik Hein

Opereren in de frontlinie

Dagelijks staan de mannen en vrouwen van Defensie, politie en ambulancedienst in de frontlinie. Zij staan 24/7 klaar om conflicten (al dan niet met geweld) zo goed mogelijk op te lossen. Erik Hein heeft dertig jaar ervaring in geweld- en gevaarbeheersing en geldt als expert in zijn vakgebied. Hij schreef het standaardwerk *Frontlinie Training* en ontwikkelt lessen voor collega's die in de zwaarste brandhaarden opereren. XRcise sprak met Erik op de Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO) in Amsterdam.

Erik, je bent van jongs af aan een fervent vechtsporter. Hoe kwam je ermee in aanraking?

“Ik leefde al jong op straat. Mijn vader overleed toen ik 6 was en mijn moeder was psychiatrisch patiënt. Mijn eerste levensjaren waren onveilig en gewelddadig. Ik kwam later op een internaat in Franeker (Friesland) terecht. Daar zag ik een boek liggen van een karatemeester en dat sprak me gelijk aan. In de buurt, in Harlingen, zat een karateschool waar ik fanatiek begon te trainen. Dat was echt een reddingsboei. Er was orde, structuur, discipline – *defensie-like* – kun je zeggen. Opeens kon ik wat. Karate was voor mij de afwezige vader die ik nodig had.”

Je werd later zelf ook vechtsportinstructeur. Wat is in jouw ogen een goede instructeur?

“Je moet kunnen inspelen op de individuele behoefte van een leerling. Als instructeur moet je daadwerkelijk geïnteresseerd zijn in je leerling en willen dat hij/zij beter wordt. Daarnaast moet je een veilig klimaat creëren, waarin de leerling zichzelf durft te zijn en kan groeien. Voor instructeurs en trainers is ook ‘socialiseren’ belangrijk – binnen Defensie houdt dat bijvoorbeeld in dat je jonge militairen introduceert in de waarden van de organisatie (waar staan wij voor?). Tegelijkertijd is ‘subjectiveren’ belangrijk: leerlingen aanleren dat zij een eigen stem hebben – wat vind ik hier nu eigenlijk zélf van en hoe kijk ik kritisch naar wat ik geleerd heb? Doe je dat niet dan neig je als instructeur al snel naar indoctrinatie.”

Zie je dat instructeurs dat nu meer toepassen – ook binnen Defensie bijvoorbeeld?

“Toen ik begon met karate was er geen inspraak, daar was simpelweg geen ruimte voor. Nu leid ik zelf vechtsportinstructeurs op. Als een van hen zegt: “Erik, ik heb naar je geluisterd, maar volgens mij vraagt deze situatie om wat anders”, dan denk ik yes, dit wil ik uitlokken. Voor de podcast *Scherpschutters* interviewde ik een ervaren instructeurs-opleider van het Korps Mariniers. Hij vertelde dat opleiden nu meer moet zijn dan alleen eenrichtingsverkeer en dat je met alleen blaffen niets bereikt. Hij vertelde: “Als een korporaal zijn klas voortdurend afsnauwt, zal niemand meer vragen durven stellen.” En dat is natuurlijk ook zo: tijdens overleg en feedback komen heel veel leermomenten naar boven – zowel voor de leerling als de instructeur. Die momenten zijn essentieel. Bij een operationele inzet is dat natuurlijk anders.

Dan heb je de directe bevelslijnen vaak nodig, anders wordt het een chaos.”

Je hebt ook als vuurwapendocent bij specialistische teams, waaronder de arrestatieteams van de politie, gewerkt. Hoe bereid je AT'ers voor op hun veeleisende werk?

“Ik was destijds een stuk jonger en vooral erg vaktechnisch bezig. Ik gaf onder meer les in de Walther P5 en Walther P99. Ik vond het geweldig om les te geven en trainingen te ontwikkelen, want er kon daar heel veel. Als vuurwapendocent van het AT en de Informatie- en Inlichtingendiensten zochten we de grenzen op en beoefenden we alle denkbare scenario's; staande schietoefeningen, liggend, vanuit vechthoudingen. Eén grote snoepkast dus. Maar zoals gezegd werkte ik toen heel vakinhoudelijk. Met de kennis van nu zou ik daarnaast meer stilstaan bij de morele component van het vak: welke impact heeft het gebruik van geweld eigenlijk en wat betekent het om iemand te doden? Al knelt het daar tegelijkertijd ook. Defensie Academie-docent Tine Molendijk deed onderzoek naar *moral injury*. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat het goed is om militairen voor te lichten over de gevolgen van wapengebruik en de impact van vuurwapens en geweldtoepassing. Maar op hetzelfde moment maak je mensen kwetsbaar door ze uitvoerig te laten zien wat ze eraan kunnen overhouden (PTSS bijvoorbeeld). Dat is dus een dilemma: enerzijds wil je preventief goed voorlichten, anderzijds wil je militairen niet te kwetsbaar en twijfelachtig maken, en ze niet zonder een

sterk moreel mandaat op pad sturen.”

Voor frontlinie-medewerkers zoals militairen is 'presteren onder druk' een belangrijk element. Hoe kunnen zij daarop trainen?

“Over presteren onder druk heb ik samen met Marc Pollen een module ontwikkeld. Dat is een uitgebreid programma, waarin onder andere de drie R's centraal staan: *Registeren* (je registreert dat je performance daalt), *Reguleren* (verschillende tools om grip op stress, emoties, etc. te krijgen) en *Reflecteren* (wat leer ik hiervan, hoe kan ik dit in de toekomst toepassen?). Maar voordat je hiermee écht aan de slag kunt, moet je basis goed op orde zijn. Je moet dus eerst je doelen scherp hebben: wat

wil ik bereiken, welke waarden streef ik na, heb ik een gezonde levensstijl? Als je slecht eet en nauwelijks sport, heeft het geen zin om met technieken als *tactical breathing* of *visualisatie* aan de slag te gaan. Alleen met een sterke basis kun je doeltreffend toewerken naar optimale prestaties. Bij presteren onder druk is 'psychologische flexibiliteit' één van de *key issues*: dat betekent dat je flexibel om kunt gaan met situaties, gedachten en gevoelens, ook als ze moeilijk of pijnlijk zijn. Die psychologische flexibiliteit kun je trainen en ontwikkelen; niet alleen op de kazerne, of bij schiet- of vechtsportlessen, maar ook thuis en bij je gezin. Het is dus praktisch toepasbaar, óók als je het zwaar hebt en, bijvoorbeeld, onder vuur ligt ergens in een Afghaanse vallei.”

“Bij presteren onder druk is 'psychologische flexibiliteit' belangrijk.”

“Actie-intelligentie is het ‘terugvinden’ van je drills tijdens een onverwachte situatie.”

Bij Defensie krijgt het begrip ‘actie-intelligentie’ de laatste jaren veel aandacht. Wat houdt dat volgens jou in?

“Bij gevechtseenheden en special forces, maar ook bij de politie is het inderdaad een veelgehoorde kreet. Ik heb er onderzoek naar gedaan, maar het is lastig te vangen. In het buitenland kennen ze het begrip trouwens niet, het is echt een Nederlandse term. Een eerste, eenvoudige definitie is kunnen op-, af- en bijschakelen in reactie op een situatie. En weten wanneer je wel en niet af moet wijken van het protocol. *Sensemaking* is een onderdeel van actie-intelligentie. Dieper kun je actie-IQ framen als ‘creativiteit’: dus niet het volgen van de standaardprocedures bij vuurcontact bijvoorbeeld, maar juist het vinden van een creatieve oplossing als je onder vuur ligt. Óf, en zo zou je het ook kunnen benaderen: actie-intelligentie is het ‘terugvinden’ van je drills tijdens een compleet onverwachte situatie. Zoals die SAS-patrouille in Irak in *Bravo Two Zero*, die ineens

een pantserbrigade achter zich aankrijgt. Die beginnen dan te rennen en roepen tegen elkaar: ‘Wat was de fucking drill nu ook alweer?’ Dan weten ze het ineens weer en zetten een tactisch sterke tegenaanval in. Voor beide interpretaties valt wat te zeggen. Ik heb geregeld contact met Gijs Tuinman van het KCT. Hij is veel meer van de creatieve oplossingen tijdens operaties en out-of-the-box denken. Bij de BSB en DSI trainen ze trouwens ook veel met het oplossen van onverwachte scenario’s. Als instructeur is het dan ook leerzaam om te werken vanuit het idee: *don’t give them answers, give them problems to solve.*”

In jouw boek *Frontlinie Training* komen ook collega-experts aan het woord. Wie is voor jou een grote inspirator geweest?

“Dat zijn er meerdere, maar Jan Hondorp heeft me altijd erg geïnspireerd. Jan is de ‘vader’ van de arrestatieteam-opleidingen. Hij is dé operator zoals iedereen zich die voorstelt: in de basis een heel rustige, vriendelijke man, maar wel een waarbij je gelijk voelt dat er grenzen zijn. Iemand die niet met zich laat sollen. Dat vind ik een erg mooie eigenschap. Bij Defensie is daar onderzoek naar gedaan, dat noemen ze *the good stranger*. Dat is een militair die overzicht en rust uitstraalt, maar aan wie je tegelijkertijd duidelijk merkt dat hij voor zijn missie staat. De Amerikaanse politieonderzoeker Terry Wollert noemt dat *command presence*. Dat is iemand die binnen een groep of in een operationele situatie (natuurlijk) aanzien of overwicht afdwingt. Sommigen hebben dat sterk – iedereen zal daar wel voorbeelden van hebben – en sommigen hebben het veel minder. Al denk ik trouwens wel dat je dit (deels) kunt trainen en dat je er beter in kunt worden. Als jij je vak goed kent en er passie voor hebt, zal jij je omgeving daarmee ook imponeren.”

Verder lezen of meer info?

Erik Hein schreef diverse boeken, waaronder *Frontlinie Training* en *Boksfit* (verkrijgbaar in de (online) boekhandel). Voor de podcast *Scherpschutters* interviewen Erik Hein en Marc Pollen gasten uit de wereld van Defensie en politie. Samen ontwierpen zij de *mastery module* ‘Presteren’. Kijk voor meer info op: www.scherpschutters.online/

VS bouwt raketafweersysteem tegen hypersonische raketten

Het Amerikaanse Raytheon Technologies heeft de opdracht gekregen voor het bouwen van een waarschuwings- en volgsysteem voor raketten. Met de opdracht is 250 miljoen dollar gemoeid.

Het satellietsysteem zal gebruikmaken van een aantal netwerksatellieten in een lage baan om de aarde en zal zorgen voor waarschuwing, tracking en targetting van geavanceerde raketbedreigingen, zoals hypersonische raketssystemen. Raytheon Technologies is 's werelds grootste ruimtevaart- en defensiebedrijf. Wereldwijd werken er 180.000 mensen voor Raytheon. (Illustratie: Raytheon)

US Air Force kiest voor Wedgetail

De Amerikaanse luchtmacht gaat zijn verouderde E-3 AWACS-toestellen vervangen. De US Air Force kiest voor de Boeing E-7A Airborne Early Warning and Control (AEW&C), ook wel bekend als 'Wedgetail'. Vanaf 2027 worden de AWACS langzaam uitgefaseerd en vervangen door de Wedgetails.

De Amerikaanse luchtmacht zocht al lange tijd naar een vervanger voor het radarvliegtuig. De NAVO-toestellen die in Geilenkirchen gestationeerd zijn, worden trouwens niet vervangen. Die worden door Boeing gemoderniseerd en blijven daarna nog tot 2035 vliegen.

Het Verenigd Koninkrijk koos eerder ook al voor de Wedgetail. (Foto: RAF)

Strix tandemvleugel-drone

Het ziet er in eerste instantie wat vreemd uit: de nieuwe 'Strix' VTOL strike drone. VTOL staat voor vertical take-off and landing. Het onbemande vliegtuig, dat een lading tot 160 kilo over een afstand van 800 kilometer kan vervoeren, heeft daarom geen landingsbaan nodig.

Het hybride toestel met tandemvleugel is ontworpen door BAE Systems Australia, dat samenwerkte met de lokale industrie (Innovaero uit Perth). Het kan worden gebruikt voor lucht-grondaanvallen of surveillance en verkenning, maar kan ook fungeren als een 'loyal wingman' voor helikopters. Ingeklapt kan de Strix in een standaard zeecontainer worden vervoerd.

De Strix kan worden voorzien van de nieuwe, goedkope precisie-geleide munitie 'Razer'. Het toestel zou in 2026 klaar moeten zijn voor operationele dienst.

(Illustratie: BAE Systems)

Gran Turismo 7 in Virtual Reality

Wauw. Dit is echt ontzettend vet! Als je mij eens kon zien tijdens het spelen – ik zat van begin tot eind met een brede grijns op mijn gezicht. De beleving van het autorijden in VR is precies dat wat je mist als je de game speelt op je tv of monitor. Er waren altijd wel toetsen om ‘even snel’ opzij te kijken, maar die voelen voor mij altijd wat ongemakkelijk. Doorgaans is het geen vloeiende animatie. Het is alsof iemand je hoofd vastpakt en in 0,1 seconde 90 graden naar links of rechts draait. Begrijp me niet verkeerd, vlot reageren op informatie hoort erbij, maar het haalt mij uit de beleving van ‘echt’ in de auto zitten.

En dan die VR-bril op

De handen op het stuur voelen als j uww handen – je weet dat het

niet zo is, maar toch trap je erin. Jij zit in de auto en als je om je heen kijkt, zie je alles wat je in je auto ook hebt: je middenconsole, de stoelen en achterbank, deuren links en rechts naast je, en (niet onbelangrijk) je spiegels. Zo onwennig als het kijken voelt op een D-pad, zo natuurlijk is het bij VR om tijdens het naderen van de bocht je spiegels te controleren en nog effe over je schouder te kijken. De Sunday Cup – een van de eerste races in Gran Turismo 7 – is overigens geen volgeplempt circuit op de baan, alleen bij het nemen

van de bochten is men niet vies van het betere ram- en beukwerk.

Emmertje erbij?

Toch is het helaas niet voor iedereen. In de eerste 5 tot 10 minuten heb ik bij sommige bochten echt last gehad van mijn evenwichtsorgaan. Je hoofd en lichaam raken namelijk behoorlijk in de war. Je ogen zien

beweging, maar de G-krachten voel je niet. Zoals menig zeeman even moet ‘inslingeren’, zo had ik dat met VR ook. Als je eraan weet te wennen, ligt er een prachtige ervaring op je te wachten – dat kan ik je verzekeren. Als het aan mij ligt gaat O&O Marine minstens één zo’n set aanbieden voor de eenheden op missie!
Gran Turismo 7 is beschikbaar voor de PlayStation 4 en 5.

ZANDHAZEN

Ontslag alsnog op nette manier afgerond

Een militair raakte geblesseerd tijdens zijn initiële opleiding. Wat volgde was een langdurig opwerktraject en een mislukte herstart. Daarna kwam helaas het onvermijdelijke ontslag wegens dienstongeschiktheid.

Dat ontslag was wel te voorzien. Toch heeft de BBTV de militair kunnen helpen. Hij had namelijk een baan buiten Defensie gevonden. Alleen sloot die baan niet aan op zijn ontslag. Hij zou dus enige tijd zonder werk thuis komen te zitten.

De BBTV weet dat voor iedere dienstongeschikte militair standaard een re-integratie-budget ter beschikking staat. Bij deze militair was het re-integratie-traject nog amper van de grond gekomen. De BBTV ging daarom toch in bezwaar tegen het ontslag. Dienstencentrum Re-integratie (DCR) besloot daarop om de militair in dienst te houden totdat hij aan zijn nieuwe job kan beginnen. En omdat het re-integratie-budget niet gebruikt is, krijgt hij de mogelijkheid om een premie aan te vragen. Zo is de zaak alsnog op een nette manier afgerond. Kijk, daar doen we het voor. De BBTV laat niemand achter.

“ EN OMDAT HET RE-INTEGRATIE-BUDGET NIET GEBRUIKT IS, KRIJGT HIJ DE MOGELIJKHEID OM EEN PREMIE AAN TE VRAGEN. ”

LID WORDEN VAN DE BBTV?
DAAROM!

